

Místní národní výbor Maršovy Chody
1946 – 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 1069
Evidenční číslo pomůcky: 341

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Maršovy Chody a Místní národní výbor Maršovy Chody vyvíjející svou činnost od 7. prosince 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Tachov. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Maršovy Chody.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

Okresní správní komise v Tachově jmenovala dne 7. prosince 1945 Místní správní komisi v Maršovách Chodech, která měla prozatím pouze 3 členy – předsedu Františka Ryšavého a členy Karla Němce a Josefa Kostku. V tomto složení fungovala MSK až do voleb do Ústavodárného národního shromáždění v roce 1946.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. V Maršovách Chodech se voleb zúčastnilo 37 oprávněných voličů, takže v obci působila i nadále místní správní komise.

Na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění konaných dne 26. května 1946 došlo ke změnám ve složení MSK v Maršovách Chodech. Okresní národní výbor v Tachově jmenoval nově navrženou MSK dne 25. července 1946 ve složení: předseda Josef Dvořák a členové František Kafka, František Boška, Karel Němec, Ladislav Dvořák, František Ryšavý. Poté byla dne 12. září 1946 při schůzi MSK zvolena obecní finanční komise: František Kafka, Ladislav Dvořák, Josef Vlk a Vojtěch Škopek. Takto zvolenou finanční komisi schválil ONV v Tachově dne 13. září 1946 a výše uvedené členy jmenoval. Dále byl ustanoven zásobovací referent Vojtěch Škopek, zemědělský referent Karel Němec

a pokladník František Ryšavý. (V roce 1948 zřejmě došlo ke změně členů a Vojtěch Škopek a Jaroslav Toušek nahradili Karla Němce a Ladislava Dvořáka). V tomto složení pracovala MSK v Maršovách Chodech až do června 1949, kdy ONV v Tachově upozornil zdejší místní komisi na možnost přeměny na MNV z důvodu dostatečného počtu voličů v obci. Na návrh MAV NF v Maršovách Chodech ze dne 30. srpna 1949, ONV v Tachově dne 27. září 1949 změnu MSK na MNV povolil a navržené členy jmenoval – Josef Dvořák, František Kafka, František Boška, Karel Němec, Ladislav Dvořák, František Ryšavý, František Hoblík, Vojtěch Škopek, Jaroslav Toušek a 5 náhradníků: Václav Kouba ml., Antonín Kořínek, Miloslav Toušek, Josef Maršoun, Antonín Kadlec. Předsedou MNV byl i nadále zvolen Josef Dvořák.

Reorganizace MNV proběhla v květnu 1950 podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. Navržen byl 15členný MNV – Josef Dvořák, František Kafka, František Boška, Karel Němec, Ladislav Dvořák, František Ryšavý, František Hoblík, Vojtěch Škopek, Jaroslav Toušek, Václav Kouba, Josef Moravec, František Kouba, Antonín Kořínek, Václav Šimek ml., Josef Vlk. Na ustavující schůzi reorganizovaného MNV dne 3. května 1950 byl předsedou zvolen opět Josef Dvořák, náměstkem předsedy František Kafka, finančním referentem František Hoblík, vyživovacím referentem Vojtěch Škopek, školským a osvětovým referentem František Ryšavý. Následovala volba jednotlivých komisí – finanční, zemědělská, mimořádná vyživovací a osvětová. Vzhledem k tomu, že předseda MNV Josef Dvořák v srpnu 1950 utrpěl vážný úraz a tudíž nemohl svoji funkci vykonávat, došlo dne 6. září 1950 k nové volbě předsedy. Zvolen byl dosavadní místopředseda František Kafka a místopředsedou byl zvolen člen MNV Josef Vlk, který současně vykonával funkci zemědělského referenta. Avšak dle zápisů ze schůzí MNV je zřejmé, že v dubnu 1951 funkci předsedy vykonával opět Josef Dvořák. Kdy přesně ke změně předsedů došlo a jak se situace vyvíjela nadále nelze z důvodu chybějících písemností zjistit.

Dne 29. září 1952 došlo k ustanovení výboru žen. Navrženo a schváleno bylo 7 členek – Eva Toušková, Hana Toušková, Marie Koubová, Marie Vlková, Anežka Koubová, Ludmila Maršounová, Žofie Harvalíková. Ze zápisů ze schůzí a z revizí u MNV (i v pozdějších letech) vyplývá, že VŽ pracoval špatně nebo i přes ustanovení prostě nefungoval.

Funkci tajemníka vykonával v obci Silvestr Albert. Okresní národní výbor v Tachově svým usnesením ze dne 11. září 1953 rozhodl o reorganizaci obvodů místních tajemníků v okrese Tachov v rámci úspornosti ve veřejné správě s účinností od 1. října 1953 a Silvestr Albert byl pověřen funkcí tajemníka současně pro obce Částkov a Maršovy Chody.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně

jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na tři roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Do voleb v květnu 1954 bylo navrženo 9 kandidátů – Josef Dvořák, František Kafka, František Ryšavý, František Hoblík, Josef Moravec, Jaroslav Toušek, Miloslav Toušek, František Kouba, Josef Vlk. Ze zápisů o hlasování a sčítání hlasů vyplývá, že zvoleno bylo pouze 6 členů a 3 členové neobdrželi nadpoloviční většinu hlasů (Josef Dvořák, Josef Vlk, Jaroslav Toušek). Tudíž následovaly nové doplňovací volby dne 30. května 1954 a 3 nově navržené členové byli zvoleni: Antonín Kořínek, Ladislav Dvořák, Josef Maršoun. Ze zápisu z ustavující schůze nově zvoleného MNV ze dne 1. června 1954 vyplývá, že předsedou byl zvolen Ladislav Dvořák, tajemníkem František Ryšavý, předsedou zemědělské komise Josef Maršoun, předsedou školské, osvětové a zdravotní komise František Kafka, předsedou finanční komise František Hoblík, který současně vykonával pokladní a účetní službu, ale pouze do 31. července 1954. Vzhledem k tomu, že František Hoblík byl jako ředitel národní školy přeložen do jiného působiště, byl na jeho místo dosazen nový ředitel školy Václav Klobása, který byl v doplňovacích volbách zvolen do MNV a od 1. ledna 1955 obstarával pokladní a účetní službu.

V následujících volbách konaných dne 19. května 1957 bylo zvoleno 9 členů do MNV – Josef Dvořák ml., František Kafka, Ladislav Dvořák, Josef Maršoun, František Ryšavý, Josef Němec, Václav Kouba, Václav Šimek ml. a Josef Vlk. Předsedou MNV byl opět zvolen Ladislav Dvořák, tajemníkem František Ryšavý a třetím členem rady Josef Dvořák ml. Jak následně probíhala volba jednotlivých komisí a funkcí ostatních členů nelze pro absenci písemností doložit. Je pouze jasné, že Ladislav Dvořák a František Ryšavý ve svých funkcích působili až do sloučení obce v roce 1960.

S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., k reorganizaci okresu Tachov, do něhož byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro, ONV Mariánské Lázně a ONV Horšovský Týn. Obec Maršovy Chody náležela i nadále pod správu ONV Tachov. Zároveň došlo k reorganizaci krajů a sloučením Plzeňského a Karlovarského kraje vznikl kraj Západočeský.

K zániku MNV v Maršových Chodech došlo sloučením obce Maršovy Chody s obcí Částkov s účinností od 1. července 1960 v souvislosti s územní reorganizací okresu Tachov provedené na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Tímto se obec Maršovy Chody stala osadou obce Částkov. Avšak toto sloučení nebylo konečné, neboť při dalších územních změnách v okrese Tachov byla s účinností od 1. července 1980 část Maršovy Chody s obcí Částkov přičleněna k obci Staré Sedliště. Nakonec s účinností od 24. listopadu 1990 došlo k odloučení od obce Staré Sedliště a přičlenění k nově obnovené obci Částkov.

Předsedové MSK a MNV v Maršovách Chodech v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
František Ryšavý	7. 12. 1945	květen 1946 (MSK)
Josef Dvořák	25. 7. 1946	27. 9. 1949 (MSK)
	27. 9. 1949	září 1950 (MNV)
František Kafka	6. 9. 1950	? (1951)
Josef Dvořák	? (nejpozději 26. 4. 1951)	červen 1954
Ladislav Dvořák	1. 6. 1954	30. 6. 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Kde se nacházely písemnosti MNV Maršovy Chody není vůbec jasné, neboť se o prověřce spisovny MNV nedochoval žádný záznam. Analogií s dalšími malými národními výbory je možné se domnívat, že spisy byly uloženy dílem v budově MNV (čp. 35) a dílem u jednotlivých funkcionářů. Jediné dva dochované zápisy o archivní prohlídce spisů jsou z 20. listopadu 1953 a druhý nedatovaný vytvořený patrně po roce 1954. Tyto dohlídky však sledovaly především osudy materiálu německé samosprávy do roku 1945. Pouze v zápise z 20. listopadu 1953 je lakonické sdělení, že spisy od roku 1945 již byly předsedou MNV přetříděny a dány do sběru.

Spisovnu MNV po jeho zrušení převzalo nástupnické MNV Částkov. Není vůbec jasné, kde byly spisy v době správy osady Maršovy Chody MNV Staré Sedliště. Materiál MNV Maršovy Chody se „objevil“ až při mimo skartačním řízení prováděném na Obecním úřadě v Částkově v roce 2007. Spolu s tímto materiálem archiv převzal i archiválie JZD Maršovy Chody, MNV Pernolec, MNV Velký Rapotín, MNV Částkov, ObÚ Částkov, JZD Částkov, KSČ – MO Částkov, MŠ Částkov a MNV Staré Sedliště (16.5.2007, číslo přírůstku 23/2007).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor MNV Maršovy Chody tvořen 1 úřední knihou, 1 kartonem a 6 razítky z let 1946 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly prověřeny archiválie nástupnických MNV Částkov a MNV Staré Sedliště, kde nebyly nalezeny žádné písemnosti týkající se MNV Maršovy Chody.

V archivním souboru byla ponechána inventární kniha z roku 1960, ve které jsou uvedeny budovy a pozemky MNV, evidence studní aj.

Při inventarizaci bylo zjištěno, že vykazovaná metráž 0,13 bm neodpovídá skutečnosti, proto došlo k její úpravě na 0,28 bm.

V archivním souboru MNV Maršovy Chody byla provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j. SOAP/090-0030/2009-40.02 z 15. 01. 2009

a schválený č. j. SOAP/008-0774-0778 ze dne 21. 05. 2009), při níž bylo vyřazeno 6 razítek z let [1949 – 1960] (viz otisky) v celkovém rozsahu 0,14 bm.

Při pořádání archivního souboru došlo ke změně celkové metráže. V současnosti je tvořen 5 úředními knihami a 1 kartonem v celkovém rozsahu 0,14 bm.

Archivní soubor byl uspořádán podle Metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou I. kategorie (kniha zápisů ze schůzí MSK, pléna a rady MNV) a II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

I přesto, že kniha zápisů ze schůzí MSK, pléna a rady MNV a veřejných schůzí (inv. č. 1) není řádně vedena (řada zápisů chybí, někde i celé roky), je základním pramenem informujícím badatele o životě v obci. Ostatní archiválie pak pouze dokreslují činnost MNV.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Maršovy Chody uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zimová v prosinci 2008 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 18. června 2009

Jana Zimová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Státní okresní archiv Tachov

Archivní soubory:

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21/ D8, Obecní záležitosti jednotlivých obcí, 1945 – 1952 (Maršovy Chody)

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, 1945 – 1947 (Maršovy Chody)

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, Evidenční listky členů MSK / MNV 1946 – 1949 (Maršovy Chody)

Okresní národní výbor Tachov, sign. 53, Zápisy z porady vedoucích oddělení ONV, seznamy tajemníků 1953 – 1954

Okresní národní výbor Tachov, sign. 52, Reorganizace MNV 1950 – 1953

Okresní národní výbor Tachov, sign. 129, Zápisy z revizí zrušených MNV, Maršovy Chody 1955 – 1962

Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Zprávy o volbách do MNV 1954

Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Konečné výsledky voleb do MNV, obce K – V, 1957

Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

Prameny tištěné

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky – ročník 1960

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: *Zprávy Státního úřadu statistického*, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

II. Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list Národního archivního dědictví

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

JZD – jednotné zemědělské družstvo

kart. – karton

KSČ – Komunistická strana Československa

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MO – místní organizace

MSK – místní správní komise

MŠ – mateřská škola

NF – národní fronta

NS – Národní shromáždění

NV – národní výbor

ObÚ – obecní úřad

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

Sb. – sbírky

sign. – signatura

VŽ – výbor žen

Inventární seznam

Orgány národního výboru

1	Kniha zápisů ze schůzí MSK, pléna a rady MNV a veřejných schůzí (s několika vloženými zápisy na jednotlivých listech)	1946 – 1957	K 1
---	---	-------------	-----

Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

2	Kniha příjmů	1959 – 1960	K 2
3	Kniha výdajů	1960	K 3
4	Deník	1959 – 1960	K 4
5	Kniha inventární (budovy a pozemky MNV, evidence studní, aj.)	1960	K 5

II. Spisový materiál

Spisy

Statutární záležitosti organizace, kontrola

6	Organizace činnosti národního výboru (plán organizačních opatření MNV)	1956	N 1
7	Kontrolní činnost (průzkum MNV v Maršovách Chodech, zápis o provedení kontroly připravenosti strojů, osiva a sadby)	1955 – 1956	N 1

Finance a plánování

8	Finanční hospodaření (rozpočet MNV)	1960	N 1
9	Plánování (zpráva o plnění plánu zimní kampaně, hodnocení akčního plánu v Maršovách Chodech)	1956	N 1

Zemědělství

10	Závazky zemědělců a JZD uzavřené k zajištění plánu zemědělské výroby	1956	N 1
----	--	------	-----

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Maršovy Chody
Značka archivního souboru:	MNV Maršovy Chody
Časový rozsah:	1946 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	6 (5 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	10
Rozsah bm:	0,14 (0,02 úřední kniha, 0,12 karton)
Stav ke dni:	18. června 2009
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl